

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
СР МАКЕДОНИЈА

Издавачки совет: Претседател, Воислав Кушевски, членови: Цветан Грозданов, Димитар Мицкоски, Слободан Мурцев, Миле Тодоровски, Благоја Цветкоски

Редакција: Александар Апостолов, Крсте Битоски, Вера Вангели, Јордан Димевски, Горѓи Димоски — Цолев

Секретар на редакцијата: Драган Велков

Главен и одговорен уредник: Александар Апостолов

Издавач: Сојуз на друштвата на историчарите на СР Македонија

Јазична лектура: Ксенија Цидрова — Македонска

Насловната страна ја изработи Бисерка Филипова

Адреса на редакцијата и на администрацијата
Сп: „Историја“, Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност со редакцијата
и наведувањето на изворот

Списанието излегува двапати годишно; ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 40 динари, за нечленови и установи 50 динари, за странство 100 динари, за ученици и студенти 20 динари; цената на одделен број 25 динари а за странство 50 динари

Претплатата се уплатува на чековна сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје,
„Историско друштво на СРМ“ — за „Историја“

Универзитетска печатница „Кирил и Методиј“ во Скопје
Тираж 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
СР МАКЕДОНИЈА

ГОДИНА XIV

СКОПЈЕ, 1978

БРОЈ 1

СОДРЖИНА

СТАТИИ — ПРИЛОЗИ

- Видоје Смилевски**, Поздравен говор на претседателот на Претседателството на СР Македонија Видоје Смилевски на прославата на Триесет годишнината на Институтот за национална историја — Скопје — — — — — — — — — — — — — — 5
- Борко Темелкоски**, 35 години од убиството на Мирче Ацев — — 11
- Д-р Александар Апостолов**, Колонизацијата во составот на аграрната реформа во Вардарска Македонија меѓу двете светски војни со посебен осврт на Гевгелиско — — — — — — — — — — — — — — 29
- Д-р Данчо Зографски**, Светозар Марковиќ за ослободителната борба на балканските народи — — — — — — — — — — — — — — 43
- М-р Стојан Киселинковски**, Грчката колонизација во Егејска Македонија во периодот меѓу двете светски војни — — — — — — — — — — — — — — 57
- Илија Каланоски**, Теророт на окупаторот во Струга и Струшко во ослободителната војна и револуцијата — — — — — — — — — — — — — — 79
- М-р Даринка Пачемска**, Обид за обединување на сите сили во македонското национално-ослободително движење врз една прогресивна политичка платформа во 1924 година — — — — — — — — — — — — — — 93
- М-р Александар Трајановски**, Прилепската црковно-училишна општина основател на првото женско училиште во Прилеп во 1865—1867 година — — — — — — — — — — — — — — 111

МАТЕРИИ

- Славка Фиданова**, По повод една револуционерно-културна манистација во времето на монарходиктатурата во Југославија — 121
- Д-р Христо Андонов-Полјански**, Makedonica — Miscellanea (Историско-книжевни маргиналии) — — — — — — — — — — — — — — 145
- Д-р Ристо Поплазаров**, Некои податоци за погрчувањето на Егејска Македонија — — — — — — — — — — — — — — — — — — 153
- Михајло Георгиевски**, Уште еден прилог кон описот на словенските ракописи во Македонија — — — — — — — — — — — — — — 159

НАСТАВА

- Тодор Трајановски**, На маргините на Охридското основно школство — Школските прилики во Охрид и Охридско (1943—1945) — 187

БИБЛИОГРАФИЈА

- М-р Коста Ациевски**, Трет прилог кон библиографијата за историјата на македонскиот народ во XIII и XIV век — — — — — 209

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

- Академик, Проф. Љубен Лапе**, Австриски документи за историјата на македонскиот народ 1905—1906, том I — Редакција, превод и коменар на Данчо Зографски, Скопје 1977 — — — — — 219

- М-р Михајло Миноски**, Известија на државните архиви, кн. 33, 1977, с. 367, 4 — — — — — 221

- М-р Лазар Лазаров, М-р Никола Чинго**, Политиката на БРП(к) спрема македонското прашање во периодот 1944—1948 — НИК „Наша Книга“, Скопје, 1976, с. 284 — — — — — 224

- М-р Евангија Аристотели, Драгољуб Драгојловиќ**, Богомилство на Балкану и у Малој Азији I, Богомилски родоначалници, Београд 1974, с. 233 — — — — — 226

- Д-р Ристо Поплазаров, Д-р Владо Картов**, „Сава Михајлов — Савата“ (1877—1905) Скопје 1977, „Наша Книга“, с. 113 — — — — — 230

- М-р Евангија Аристотели, Војислав Чуриќ**, Византијске фреске у Југославији, Београд 1974, с. 233 — — — — — 232

- Павле Раковски**, По повод излегувањето на „Егејски Бури“ од Вангел Ајановски-Оче — — — — — 235

- Споменка Шикиќ**, Прилог кон уточнување на некои историски факти изнесени во зборникот на документи за жените од Македонија во народноослободителната војна и револуцијата 1941 до 1945 — — — — — 259

- Ксенија Цидрова** — Македонска, Гласник г. XX/3, Скопје 1976, с. 240 263

ХРОНИКА И БЕЛЕШКИ

- Нада Јурукова**, „Револуционерното и теоретското дело на Тито — Научен собир посветен на Титовите и наши јубилеи — — — — — 268

- Благоја Стоичовски**, Симпозиум — Богомилството на Балканот во светлината на најновите истражувања — — — — — 273

I N H A L T

A U F A T Z E — B E I T R Ä G E

Vidoe Smilevski , Grußrede des Vorsitzenden des Präsidiums der SR Makedonien Vidoe Smilevski auf der feierlichen Veranstaltung anlässlich des dreißigsten Jahrestages der Gründung des Instituts für nationale Geschichte — Skopje — — — — —	5
Borko Temelkovski , 35 Jahre seitdem Mord an Mirče Acev — — —	11
Dr. Aleksandar Apostolov , Die Kolonisierung im Rahmen der Agrarreform in Vardar-Makedonien zwischen den zwei Weltkriegen unter besonderer Berücksichtigung des Gevgelija-Gebiets —	29
Dr. Dančo Zografski , Svetozar Marković über den Befreiungskrieg der Balkanvölker — — — — —	43
M-r Stojan Kiselinovski , Die griechische Kolonisierung im Ägäischen Makedonien in der Periode zwischen den zwei Weltkriegen	57
Ilija Kalanoski , Der Terror des Okupators in Struga and dessen Umgebung zur Zeit des Befreiungskrieges und in der Revolution	79
M-r Darinka Pačemska , Versuch zur Vereinigung aller Kräfte in der makedonischen nationalen Befreiungsbewegung auf einer progressiven politischen Ebene im Jahre 1924 — — — — —	93
M-r Aleksandar Trajanovski , Die kirchliche Schulgemeinde von Prilep, als Begründer der ersten Mädchenschule in Prilep im Jahre 1965—1867 — — — — —	111

M A T E R I A L I E N

Slavka Fidanova , Anlässlich einer revolutionär-kulturellen Veranstaltung in der Zeit der monarchistischen Diktatur in Jugoslawien	121
Dr. Hristo Andonov-Poljanski , Makedonica — Miscellanea (Historisch-literarische Marginalien) — — — — —	145
Dr. Risto Poplazarov , Einige Angaben über die Gräzisierung des Ägäischen Makedonien — — — — —	153
Mihajlo Djordjievski , Noch ein Beitrag zur Beschreibung der slawischen Handschriften in Makedonien — — — — —	159

UNTERRICHTSBEITRAG

- M-r Todor Trajanovski**, Randbemerkungen zum Grundschulunterricht-
Die Unterrichtsbedingungen in Ohrid und dessen Umgebung
(1943—1945) — — — — — 187

BIBLIOGRAPHIE

- M-r Kosta Adžievski**, Ein dritter Beitrag zu der Bibliographie über
die Geschichte des makedonischen Volkes im XIII und XIV
Jahrhundert — — — — — 209

KRITIKEN UND BERICHTE

- Akademiker, Prof. Ljuben Lape**, Österreichische Dokumente zur Ge-
schichte des makedonischen Volkes 1905—1906, Band I —
Redaktion, Übersetzung und komentar von Dančo Zografski,
Skopje 1977 — — — — — 219
- M-r Mihajlo Minoski**, Berichte der Staatsarchive, Bd. 33, 1977, 4 — 221
- M-r Lazar Lazarov, M-r Nikola Čingo**, Die Politik der BAP(K) gegenüber
der makedonischen Frage im Zeitraum von 1944 bis 1948—
NIK „Naša Kniga“, Skopje, 1976, S. 284 — — — — — 224
- M-r Evantija Aristoteli, Dragoljub Dragojlović**, Das Bogomilentum auf
dem Balkan und in Kleinasien I, Die Begründer des Bogomilen-
tums, Beograd, 1974, S. 233 — — — — — 226
- Dr. Risto Poplazarov, Dr. Vlado Kartov**, „Sava Mihajlov-Savata,, (1877—
1905), Skopje, „Naša Kniga“, S. 113 — — — — — 230
- M-r Evantija Aristoteli, Vojislav Djurić**, Byzantinische Fresken in
Jugoslawien, Beograd 1974, S. 233 — — — — — 232
- Pavle Rakovski**, Aus Anlaß des Erscheinens der „Ägäischen Stürme“
von Vangel Ajanovski-Oče — — — — — 235
- Spomenka Šikić**, Beitrag zur Erläuterung einiger historischer Tat-
sachen, die im Sammelwerk der Dokumente über die Frauen
in Makedonien zur Zeit des Volksbefreiungskrieges und der Revo-
lution 1941—1945 zu finden sind — — — — — 259
- Ksenija Džidrova-Makedoska**, Glasnik, Jahr XX/3, Skopje 1976, S. 240 263

CHRONIK UND NOTIZEN

- Nada Jurukova**, „Das revolutionäre und theoretische erk Titos“
— Wissenschaftliche Konferenz aus Anlaß zu Titos und unseren
Jubiläum — — — — — 268
- Blagoj Stoičovski**, Simposium-das Bogomilentum im Lichte der neusten
Forschungen — — — — — 273